

Ismét úton az Erasmussal

Ha valaki meghallja az Erasmus pályázat kifejezést, akkor elsőre arra gondol, hogy a felsőoktatásban vagy a szakképzésben tanuló diákok ezzel az ösztöndíjjal tanulhatnak vagy dolgozhatnak külföldön. Azonban a 2016/2017-es tanévben kiderült, hogy nemcsak tanulók, hanem tanárok továbbképzésére is lehetőséget ad ez a program, amit Tóth Dóra tanárnő felkutatott, és a sikeresen beadott pályázatnak köszönhetően hét bolyais tanár vehetett részt a nyári szünetben 1 vagy 2 hetes tanfolyamokon.

A Tempus Közalapítvány által kiírt európai uniós Erasmus+ mobilitás pályázat a 2014-2020-as időintervallumban azt a célt szolgálja, hogy a köznevelésben dolgozók szakmai fejlődését támogassa az oktatás minőségének fejlesztése és megújítása érdekében. A mobilitások során a pedagógusok az Európai Unió tagállamaiban 1 vagy 2 hetes szakmai, módszertani továbbképzéseken vagy nyelvtanfolyamokon vehetnek részt. A kurzusok elő kell, hogy segítsék azt, hogy a képzéseken megszerzett ismeretek, kompetenciák, illetve tudás birtokában a tanárok az intézmény pedagógiai programjában megfogalmazott célokat hatékonyabban megvalósítsák. Vagyis a visszatérés után a következő tanévben hatékonyabban dolgozzanak a megszerzett tapasztalatokat felhasználva, és a diákjaik is profitáljanak belőle.

A 2017/2018-es tanévben zajlott az előző évi pályázat disszeminációs tevékenységeinek elvégzése és a beszámolók elkészítése. A záróbeszámolónkat a Tempus Közalapítvány elfogadta, így megkaptuk a támogatás utólagosan finanszírozandó részletét is.

Ezzel párhuzamosan ismét belevágtunk az újabb pályázat készítésébe. Ebben a pályázatban már iskolánk 10 tanára vett részt. Az iskolavezetés két tagja (Bagyinszki Boglárka és Szabóné Básti Csilla) számára külön feladatként jelöltük ki azt, hogy a kurzuson való részvétel során próbáljanak lehetőségeket keresni egy jövőbeli cserekapcsolat kiépítésre – reméljük, hogy a kezdeti lépések eredménnyel járnak. Szabóné Básti Csilla tanárnő nyelvi felkészítő foglalkozásokat tartott és tart a nem nyelvszakos tanártársainak, Karádi Tamás tanár úr az utazások szervezésében segített, de minden résztvevőnek volt valamilyen vállalt feladata a mobilitások előkészítésében. A pályázat megírásában is részt vett minden pedagógus, a munka oroszlánrészét Bagyinszki Boglárka végezte. Örömteli, hogy ismét a 10. helyet szerezte meg a pályázatunk a Tempus Közalapítvány értékelése szerint az összesen 94 sikeresnek értékelt projekt közül.

A tíz pedagógus közül három angol nyelvtanár (Szabóné Básti Csilla, Zsiveráné Fekete Borbála és Gedőcziné Berger Mária) olyan módszertani képzéseket vettek részt, amelyek révén sok új – az önálló tanulást is támogató technikát, website-alkalmazásokat ismertek meg, amelyekkel a nyelvi tanórákat interaktívabbá tehetik. Három tanár (Albné Bogárdi Tünde, Tóth Dóra, Karádi Tamás László) a szaktárgyak angol nyelven való tanításának hatékonyságát fejlesztő kurzuson vett részt, ahol új technikákat ismertek meg, elsősorban digitális alkalmazásokkal, mobiltelefonos applikációkkal, hasznos oldalakkal ismerkedtek – amelyeket a matematika, fizika, történelem, biológia tanórán is használhatnak. Holesné Csige Ilona tanárnő mélyebben ismerkedett a kortárs brit kultúrával, történelemmel. Két kolléga (Árpádné Vincze Marietta és Berencsikné Gedeon Hajnalka) a reneszánsz kultúrával és

művészetekkel ismerkedtek, a tanultakat a versenyfelkészítő és a szakköri foglalkozásokon kamatoztatják majd. Az uticélok is változatosak voltak, a három ország: Nagy-Britannia mellett Olaszországba és Máltára is eljutottak a kollégák.

Természetesen az utazásokkal nem ér véget a program, lényegében a következő tanévben történik a beszámoló, bemutatók megtartása, a tapasztalatok megosztása, és a megtanultak beépítése a mindennapi munkába.

A következő cikkekben a kiutazó pedagógusok foglalmazzák meg a tapasztalataikat a mobilitásokról.

Két hét Oxfordban

Az Erasmus+ mobilitás pályázat jóvoltából a nyári szünetben 2 nagyszerű és felejthetetlen hetet tölthettem Oxfordban a Lake Shool of English iskola English for effective communication kurzusán.

A tanfolyam a résztvevők angol nyelvtudását fejlesztette, elsősorban a kommunikációs készségekre fókuszált. Egy nagyon jól képzett, energikus és kedves tanárunk volt, aki figyelembe vette a csoport nyelvi szintjének különbségeit is, ugyanis a mi csoportunkban nem angol nyelvtanárok, hanem más tárgyakat tanító közép és általános iskolai tanárok voltak több ország képviselőiben. Számomra nagyon hasznos volt az is, hogy a tanórákon számtalan olyan új tanítási módszerrel, trükkel ismerkedhettem meg, amelyeket a saját szakórámon is jól alkalmazhatok. Az egyik alkalommal például az újításokról, új eszközökről volt szó, amikor egy egyszerű, de zseniális kis eszköz: a foldskop-ot ismertük meg. Erről a papírból hajtogatható terepi mikroszkópról egy kis filmet néztünk meg (mint hallásértési gyakorlat), majd mi is elkészítettük a saját mikroszkópunkat. Végül minden csoportnak ki kellett találni saját ötletként egy újítást, és azt megpróbáltuk a többieknek eladni, elmagyarázni. Nagyon hasznos volt, hogy egymástól is sokat tanultunk, hiszen mindig párokban, csoportokban tevékenykedtünk a két hét során.

A tanórák mellett az iskola fakultatív programokat is kínált, idegenvezetővel néztük például végig Oxford nevezetességeit. Együtt megtekintettük a Christ Church-t, ami arról is híres, hogy a Harry Potter filmek Roxfort-i nagy ebédlőjének jeleneteit itt forgatták. A Christ Church egyetemi épületét Thomas Wolsey bíboros alapította, aki VIII. Henrik király tanácsadójaként vált híressé. A város épületei, templomai ámulatba ejtőek, mindenhol

előbukkan egy-egy college, így az impozáns 14. – 16. századi egyetemi épületek egész várost uralják. Felemelő érzés volt azzal a tudattal sétálni az utcákon, épületek közt, hogy itt tanult többek között Stephen Hawking, Hugh Grant, Indira Ghandi és Oscar Wilde is.

A két hét alatt meglátogattam több egyetemi épületet, az Ashmolean múzeumot – ami a British múzeum oxfordi kistestvére, a botanikus kertet és az egyik délutánt a számomra nagyon érdekes természettudományi múzeumban töltöttem. A könyvtárban éppen egy Toolkien-kiállítás volt, mivel J. R. R. Toolkien – a Gyűrűk ura alkotója – Oxfordban élt és az egyetemen az angol nyelv professzoraként dolgozott. A University Church of St. Mary tornyából Pazar kilátás nyílt a városra. A hétvégén magam szerveztem kirándulást a közeli Warwick kastélyba és ezen a napon Shakespeare szülőházát is felkerestem Stratford-Upon-Avonban.

Nagyon örülök, hogy megismerhettem ezt az angliai mértékkel mérve kis várost (135 000 fős lakosságú), ami Londonhoz való közelsége ellenére otthonos, barátságos, jól megismerhető – egyúttal a sok diák és turista miatt fiatalos és nyüzsgő is. Ajánlom mindenkinek, hogy töltsön itt el néhány napot vagy hetet. Az Erasmus program számomra nagyszerű élmény volt, mindenkinek ajánlom, hogy ha teheti, vegyen részt benne.

Szabóné Básti Csilla

Nagyon szerencsésnek érzem magam, mivel az idén második alkalommal vehettem részt az Erasmus tanártovábbképzési programban. 2018 júliusában két feledhetetlen, tapasztalatokban és élményekben bővelkedő hetet tölthettem Oxfordban, az Egyesült Királyság és a világ egyik leghíresebb egyetem városában.

Oxfordban mindenből a kultúra és a történelem sugárzik. Az egyetemváros nyáron is egyetemváros, annyi különbséggel, hogy az oxfordi hallgatók kicserélődnek a világ minden részéről érkező angolul tanulni vágyó diákokra és továbbképzéseken részt venni vágyó tanárookra.

A tanártréning, melyet a Lake School of Oxford, az egyik legnevesebb helyi nyelviskola szervezett, az oxfordi egyetem egyik campusában szervezte óráit, így két hétre én is oxfordi egyetemistának érezhettem magam. A csoportunk, mely 14 fős volt, 7 különböző országból érkező tanárokból állt: hongkongi, spanyol, orosz, olasz, japán, osztrák és magyar, a kurzusvezető tanárnőnk Geraldine pedig Írországból származott. Fantasztikus élmény volt ennyi különböző gondolkodású és kultúrájú emberrel együtt dolgozni. A tanfolyam a középiskolások és felnőttek kreatív angol tanításról szólt, rengeteg ötletet, módszert tanultunk, melyeket egymáson azonnal ki is próbáltunk, szeptemberben a Bolyaiba visszatérve pedig a saját diákjaimon is.

Jó barátságok szövődtek, a délutáni és esti szabadidőnket is együtt töltöttük: az Oxfordban kínált szinte valamennyi nemzetközi konyhát kipróbáltuk, pubokba jártunk, a helyi szabadtéri színház előadását, a Szentivánéji álmat megnéztük és kipróbálhattuk a híres oxfordi puntingolást, mely a Velencében népszerű gondolázáshoz hasonlít. Hétvégén is közös programokat terveztünk: ellátogattunk W. Churchill kastélyába, Nagy Britannia legrégebbi botanikus kertjébe, a Christ Church College-ba, ahol átélhettük a Harry Potter filmek hangulatát, eljutottunk Windsorba, ahol egy hónappal korábban volt a híres Harry herceg esküvője.

Szeretném, ha az Erasmus program keretein belül tovább lépve az EU országain belül diákcsere kapcsolatot is meg tudnánk valósítani, hiszen a program fő célja nemcsak a tanárok, hanem a diákok közötti nemzetközi kapcsolat kialakítása is, mely nem csupán nyelvgyakorlási lehetőséget ad, hanem egymás kultúrájának megismerését és jó baráti kapcsolatok kialakítását is jelent.

Szabóné Básti Csilla

Zsiveráné Fekete Borbála - Miért éppen Málta?

Az Erasmus+ sikeres pályázat lehetővé tette, hogy felejthetetlen két hetet töltsék ebben a szigetországban. 2018. július 30. és augusztus 10. között lehettem részese ennek a különleges kulturális élménynek.

A nyelviskola neve, amelyet választottam, félrevezető lehet, mert az Easy School of Languages azt sugallhatja, hogy ott könnyű a tanulók dolga. Tapasztalatom szerint, pedig nagyon komoly munka folyik az intézményben. Az „Easy” arra vonatkozik, hogy a tanárok olyan módszerekkel oktatják a diákokat, hogy ők könnyebben el tudják sajátítani az idegen nyelvet. Sőt az a mottójuk, hogy nem megtanítják a nyelvet, hanem megmutatják a diákoknak, hogyan fejezzék ki magukat.

A tanár kollégák, akikkel két hétig egy csoportban tanultam, különböző országokból érkeztek: Lengyelország, Németország, Ukrajna, Cseh Köztársaság, Magyarország, Japán. A kurzus tematikája a különböző nyelvi készségek fejlesztésére épült, úgy mint hallásértés, olvasásértés, íráskészség, beszéd-készség, kiejtés, szókincsfejlesztés, nyelvhelyesség. Érdekes volt megosztani tanítási tapasztalatainkat és összehasonlítani a különböző országokban folyó angol tanítási gyakorlatot.

Délutánonként és hétvégén lehetőség nyílt a Máltai Szigetek szépségeinek felfedezésére. Az első délután módomban állt megismerkedni ennek a törpeállamnak a viharos történetével. Málta különböző kultúrák hatása alatt fejlődött, így például a szicíliaiak, az arabok, a normanok, a spanyolok formálták. Földrajzi helyzetéből adódik, hogy fontos stratégiai ponttá vált a történelme során. Így például Napóleon csapatai is elfoglalták és a Brit Birodalom része is volt 1811 és 1964 között. Ebből adódik, hogy az angol nyelv máig is hivatalos a máltai nyelv mellett.

A köztudatban a máltai lovagokat kapcsoljuk össze első hallásra szigetországgal. 1530 és 1798 között a johannita lovagok uralma alatt állt a terület. V. Károly német-római császár átengedte a Máltai Szigeteket a Jeruzsálemi Szent János Lovagrend tagjainak, akiket a törökök elűztek Rodoszról. Az ő feladatuk lett a nyugat védelme az iszlámtól. 1565-ben visszaverték a törökök támadását és végleg letelepedtek. Elkezdték a további erősítést és az új főváros, Valletta építését.

Egész Málta építészetére rányomta bélyegét az a tény, hogy védelmi funkciója volt a szigeteknek. Erődítmények, védőfalak adják meg a sajátos építészeti stílusát, egyedi jelleget kölcsönözve a szigetországnak. Lépten-nyomon történelmi emlékekbe botlik a látogató Máltán, amelyek közül vannak hatezer évesek is. Hihetetlen, de ősi templomaik maradványai régebbre datálhatók, mint Stonehenge.

Ennek a fantasztikus kevert kultúrának a leszármazottai a mai máltai emberek nagyon kedvesek és segítőkészek. A turizmusnak és az angol nyelv tanításának rendkívül nagy szerepe van a máltaiak életében. Mindenkinek csak ajánlhatom, ha van lehetősége, feltétlenül látogassa meg Európa ötödik legkisebb országát.

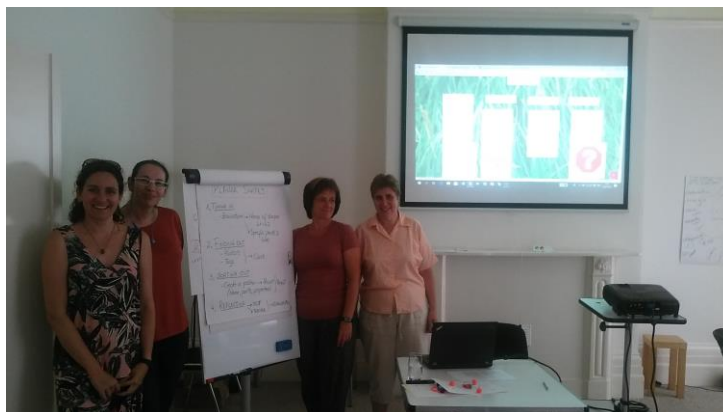
A Földközi-tenger közepső részén, stratégiai pozícióban elhelyezkedő szigetek fölötti uralomért az évszázadok során sok nagyhatalom harcolt.

Albné Bogárdi Tünde - CHELTENHAM: utazás, nyelv, szakma

Széles kínálatot talál az érdeklődő az Erasmus+ programjai tekintetében, nálam a szakmaiság, a helyszín és az időpont itt találkozott: az angliai Cheltenham városában az InterEducation kéttannyelvű nyári programján. Célom volt a középiskolai matematika angol nyelven folyó oktatása terén tovább képezni magam, szakmai tapasztalatokat cserélni angol nyelvterületen.

A csoport nemzetközi volt spanyol, szlovák, német, svéd, cseh nemzetiségű kongói és magyar résztvevőkkel. Mindez lehetővé tette a folyamatos angol nyelvű kommunikációt, ez lévén az egyetlen lehetséges munkanyelv. Csoportunk tagjai középiskolai tanárok voltak, akik természettudományos tantárgyakat vagy matematikát oktatnak angol nyelven saját iskolájukban. A barátságosan berendezett és teakonyhával ellátott tantermekben előadások és workshopok keretében folyt a munka a nyári napokon. Pármunkában, csoportmunkában vettünk részt kipróbálva a tanórára szánt feladatokat, elkészítve az alkalmazandó tananyagokat bevonva a modern technika eszközeit is.

A város – Cheltenham – 98 mérföldre (157 kilométer) található Londontól északnyugatra (2 - 2½ órányi buszozás vagy vonatozás). Barátságos, nyugodt ám nemzetközi hely, lakossága 115,000 fő. Cheltenham fürdővárosként vált ismertté, a Cotswold Hills közelében fekszik, közel a Wales-i határhoz. Említésre méltó építészeti stílusa, parkjai. Emellett számos fesztiválnak ad otthont irodalom, zene, tudományok és sportok terén.

A fogadó család egy kedves és közvetlen pár, akik évtizedek óta fogadnak gyerek és felnőtt diákokat, most éppen hármunkat láttak el. Érdeklődő, beszédes emberek, még egy baráti társaságból álló kerti partira is elvittek bennünket. Borokkal foglalkoznak a világ minden tájáról köztük magyar termékekkel is. Tipikus angol ház kis kerttel, a kertben szobrokkal, zöld fűvel, a fürdőszobában külön hideg és meleg vizes csappal természetesen. A gondosan összeállított vacsoraménüt általában a kertben fogyasztottuk el, néha kint készült el a kerti grill segítségével.

A tanórák után az esti órákban illetve hétvégén jutott idő a város és a környék felfedezésére is. Cheltenham megismerése egy helyi idegenvezetővel történt, aki részletesen beszámolt a történelemről és a helyi nevezetességekről. A közeli Gloucester városába egyik csoporttársnőnkkel jutottunk el, ő innen járt iskolába nap mint nap. Élmény volt a katedrális és a Harry Potter forgatási helyszín megtekintése, majd a kikötőben tett séta. Egy másik

napon spanyol lakótársaimmal kirándultunk Bath-ba, Jane Austen íróvárosába, ahova vendéglátónk kalauzolt bennünket. Emlékezetes maradt számomra az Avon folyó és a Pulteney híd, melyen végig üzletek és lakóházak találhatók, az Apátság, a Római fürdő, Sally Lunn egykori péksége valamint a félhold alakú ház sor. Végül az utolsó napon került sor egy kirándulásra a közeli Wales-be, az uticél Cardiff, a főváros volt. Odafele a Nemzeti Szénbányászati Múzeumot tekintettük meg. A földalatti bányarész is látogatható volt megfelelő védőöltözetben és csoportvezetővel, aki részletesen beszélt az egykori bányászok élet- és munkakörülményeiről és a bányalovakról. A földfelszíni kiállítótér bemutatott a bányászok étkező- és öltözőhelyét, műhelyét illetve munkaeszközeit. Érdekes volt összehasonlítani városunkban található szénbányászati kiállítóhellyel, teljesen más érzések kerítettek hatalmukba. Utunkat folytatva délután elértük a nyüzsgő fővárost: Cardiff-ba ugyanis éppen a brit Grand Prix idején érkeztünk. A motorverseny természetesen óriási hazai és nemzetközi tömegeket vonzott, mindez azonban nem akadályozott bennünket a városnézésben. Sétánk a vár, a kikötő, az öböl, a dokk irodái – a helyi Big Ben-nel –, a stadion valamint a sétáló utca környékét ölelte fel.

Mindez a kilenc nap felejthetetlen élményeket, autentikus nyelvi környezetet, szakmai fejlődést, hasonló területen dolgozók megismerését, velős eszmecserét és új országrészek megismerését hozta.

Holesné Csige Ilona - Élet Nagy-Britanniában, brit kultúra az osztályteremben

2018 nyarán az Erasmus + tanártovábbképzés keretében másodszor utazhattam Nagy-Britanniába. A választásom Londonra esett, hiszen nyolc éve jártam utoljára ebben a csodálatos, lüktető, semmilyen más fővárossal össze nem hasonlítható városban, másrészt a brit kultúra fellelője is London. A számos nyelviskola közül az IH (International House) ajánlata tűnt a legvonzóbbnak. Sok kulturális program, sok szabadidő, érdekes témák a tanórákon, amelyeket mi magunk állíthattunk össze a csoporttársakkal. A nyelviskola egy jó hírű, nagy múltú, komoly szakmai háttérrel rendelkező iskola, amelyről én magam is meggyőződhettem. A kurzustól azt vártam, hogy mélyebben megismerkedhessek a brit kultúrával és a mindennapi élettel; és mint történelem tanár, a tanórákon olyan ismereteket adhassak át a diákjaimnak, amelyeket nem lehet könyvből megtanulni. Azt hiszem, hogy ezek az elvárásaim maximálisan teljesültek.

A brit parlament épülete kívülről is lenyűgöző, de megismerkedni annak működésével, megérteni azt, hogy mi a különbség egy több évszázada működő demokrácia és a mi viszonylag fiatal demokráciánk között, felemelő élmény. A brit parlamentben például mindenki nyíltan szavaz, és ismeretlen az úgynevezett pártfegyelem, hogy ti. egy képviselőnek kötelező úgy szavazni, ahogy a pártja azt elvárja tőle. Az állampolgárok az előcsarnokban közvetlenül is feltehetik a kérdéseiket a képviselőknek, akiknek kötelező megjelenni ezeken a meghallgatásokon. A képviselőházban a szónoki emelvény mögött van egy nagy zöld táskák, amibe minden szavazópolgár beleteheti a javaslatait, amelyeket a parlament akár napirendre is tűzhet.

A britek életében fontos szerepet tölt be a királynő és a királyi család. Sajnos, a palota és a parlament épülete a terroristák első számú célpontja. Hiába az állig felfegyverzett őrk, a betonkordonok, ott tartózkodásom alatt egy terrorista tizenöt kerékpározónak hajtott neki autójával a Westminster téren. Természetesen én is szerettem volna meglátogatni a Buckingham palotát. A nagyközönség előtt a palota hivatalos fogadó helyiségei (state rooms) és a kert egy rövid nyári időszak alatt nyitva áll. Láthattam többek között a királyi ebédelt, a zenetermet és sétálhattam a csodálatos perzsaszőnyegek. Az idegenvezetés fejhallgatón keresztül történt, ahol bemutatták az egyes termeket és a királyi család mecénási tevékenységét. Nagyon meglepődtem azon, hogy Károly herceg milyen komoly összeget áldoz a fiatal művészek támogatására.

Az iskolarendszerről is sok fontos apróságot tudtam meg azon kívül, ami a könyvekben is benne van. A brit társadalom felsőbb osztályai, akiket a 'posh' jelzővel illetnek, gyermekeiket méregdrága magániskolákba járatják, míg a nagy többség számára a nagyon változó színvonalú állami oktatás marad.

A brit építészet történetébe is betekinthettünk az órákon, és megismerkedhettünk élőben is a különböző korok építészeti stílusával. A Tudor kor nagy újítása a kémény volt, ami rendkívül tűzveszélyes, és többek között ez okozta az 1666-os nagy londoni tűzvészt is. Sajnos, Londonban ezért nem láthatunk eredeti Tudor stílusú épületeket.

Az angol konyha és pub kultúra rejtelseibe is betekinthettünk, hiszen részt vehettünk egy pub quizen is, ahol a zenei, építészeti és a történelmi kérdések mellett számos kérdés vonatkozott az ételekre is. Egy alkalommal a híres angol cream teat is kipróbálhattuk.

A csoporttársakkal és a cream teával

Nagy álmom volt, hogy a British Museumot meglátogassam, és legyen elég időm megnézni azokat a műkincseket, a melyekre korábbi látogatásaim során nem jutott elég idő, ezért kinn tartózkodásom alatt kétszer is elmentem ide. Két esős délutánt választottam, remélve, hogy talán az emberek visszariadnak attól, hogy a szakadó esőben órákat várakozzanak a bejutásra, de tévedtem. Hatalmas volt a tömeg. Egyik kedvencem az Assurbanipal ninivei palotájához vezető út mentén elhelyezett dombormű, amely az asszír király oroszlánvadászatának jeleneteit ábrázolja. Természetesen nem hagyhattam ki az ókori görög és római művészet remekeit sem.

Assurbanipal oroszlánvadászata

A National Gallery a brit képzőművészet remekei mellett az itáliai reneszánsz kiemelkedő alkotásait is őrzi. Leonardo Sziklás madonnája húsz éve nyűgözött le először. Akkor hosszú percekig ültem a kép előtt. Most leülni már nem lehetett, de a kép még mindig egy külön teremben volt elhelyezve, így a látogató és a kép között ezúttal is garantált volt a bensőséges kapcsolat.

Akkor, nyolc évvel ezelőtt és korábbi utazásaim során is, csak azt láttam, amit a britek meg akartak mutatni a turistáknak, most viszont két hétig éltem a londoniak mindennapjait. Utaztam a zsúfolt metróra, amelyet már egész jól kiismertem az ott tartózkodásom végére. A Bakerloo line-on ingáztam naponta az iskolába, amely Európa első metróvonalja. 1868-ban nyitották meg. Meglátogattam azokat a nevezetes épületeket, parkokat és múzeumokat, amelyekre korábban csak kevés időm jutott. Természetesen a szállás is nagy élmény volt, hiszen a szállásadóm egy olasz származású idős néni volt, aki negyven éve él Londonban, de nem igazán tanult meg angolul. Az angol és az olasz egy sajátos keverékét használta, amelyet ha nagyon figyeltem, én is kezdtem a végére megérteni. A lakótársaim is olaszok voltak, de Japánból is érkezett egy hölgy. Az esti beszélgetések során a mai brit valóságot is megismerhettem, hogy ti. nagyon megdrágult az élet az utóbbi néhány évben, ami a lakás- és az albérletárakat, a felsőoktatás tandíjait és a tömegközlekedést illeti. Nagy a bizonytalanság és az aggodalom a Brexittel kapcsolatban is, hiszen munkahelyek szűnhetnek meg. Többek között a nyelviskolák is aggódnak, de Hollandia már felkészült: sorra nyílnak az angol nyelvet oktató intézmények. Arra számítanak, hogy az angolul tanulni vágyók inkább egy uniós tagországot választanak.

Csak ajánlani tudom mindenkinek, hogy töltsön el legalább két hetet Londonban. Életre szóló élmény lesz, ahová valamiért mindig visszavágyunk.

Karádi Tamás László - Erasmus + 2.0

Immár második alkalommal vettem részt az Európai Unió Erasmus + programban. A tavalyi évben olyan emlékezetes és sikeres volt a továbbképzéssel egybekötött angliai kirándulás, hogy nem volt kérdés számomra, hogy ebben az évben is jelentkezek a felhívásra. Az úti cél Málta szigete volt. A szigetországban meghirdetett számítógépes oktatási pályázati témakörök is felkeltették érdeklődésemet, de már sokat hallottam az Európai Unió legkisebb tagállamának gazdag történelméről, építészeti egyediségéről és kulturális sokszínűségéről. Felejthetetlen két hetet töltöttem el a híres Máltai Lovagok történelmi emlékhelyeinek, a természet csodáinak vagy a mediterrán építészetnek a megtekintésével. Csak azt nem tudom, hogy a lovagok hogyan tudták elviselni ezt a forró és páradús klímát...

Berencsikné Gedeon Hajnalka - Fresco buono - olasz nyelvi és művészeti kurzus Firenzében

A monumentális falfestészeti eljárások közül a freskó - fresco buono - legfontosabb eleme a vakolat, ami a festés ideje alatt még nedves (friss), innen ered a neve, és ez adja a lényegét. A technika rendkívül aprólékos előkészületeket kíván, melynek szigorú lépései vannak. Elsőként kartonlemezre föl kell vinni a freskóterv rajzi vázlatát, és ha a rajzot fixáltuk, következik a perfortálás, azaz a körvonalak átlyuggatása tű segítségével. A letisztított falat titkos receptura szerint alapozni kell, majd 24 órás várakozás után jöhet egy még finomabb alapozóréteg. A pauzálás során a karton átlyuggatott kontúrjait szénpor segítségével vázoljuk a nedves falfelületre, és akkor jöhet a festés. A képet "alla prima", azaz azonnal készre kell festeni, mert amint megszárad a vakolatréteg, már nem folytatható a munka.

Újabb felületet kell előkészíteni a haladáshoz, ezért a freskó, mint a festészet egyik csúcstechnikája igen nagy felkészültséget kíván a festőtől. Így halad a festés napról napra, mindig csak akkora felületen, ami előre meghatározott módon le van alapozva. A freskó ugyanolyan típusú murális faldíszítő eljárás, mint a mozaikkészítés, de a technikából adódóan különleges stilisztikai megoldásokat követel. A mozaikot apróra vágott színes üvegdarabokból rakhatjuk ki, és jellemzően síkszerű, de nagyon dekoratív előadásmódot tesz lehetővé. A freskófestő számára egyszerre szélesebbek és korlátozottabbak a lehetőségek. A színek gazdagabb palettájának köszönhetően mód van némi térábrázolásra és egyéni stíuselemek érvényesítésére, ugyanakkor a vakolatrétegben található oltott mészsó kissé keveredik a pigmentekkel, ezért a többi festészeti műfajhoz képest kevésbé harsány és élénk színhatású. A mozaikhoz hasonló előny, hogy a festmények hosszú évszázadokra képesek fennmaradni, mert a vakolatban lévő mészhidrát a száradás során egyszerre köti meg a festékanyagokat is, szemben a száraz vakolatra festett szekkóval és egyéb festői eljárásokkal.

2018. július 16-27. között ERASMUS+ ösztöndíj támogatással két hetes külföldi tanártovábbképzésen vehettem részt az olaszországi Firenze városában. Az európai támogatás célja a szakmai kompetenciák továbbfejlesztése, szélesítése. Képzőművészként és tanárként is újabb tapasztalatokat, módszertani többlettudást gyűjthettem össze, amit közvetlenül és folyamatosan beépíthetek iskolai munkámba.

A továbbképző kurzus két részből épült föl. A délelőtti órákat olasz nyelvtanulással töltöttem, folytatva a tavaly megkezdett tanulmányokat, délutánonként pedig egy művészeti stúdióban a freskófestés technikáját tanulmányozhattam. Ez utóbbi már azért is rendkívüli élmény volt számomra, mert ezzel a technikával még soha nem dolgoztam, és ezt éppen ott próbálhattam ki, ahol a technika megszületett és felvirágozott az egyetemes művészettörténet során.

Firenze látképe a Piazzale del Michelangelo felől

Földrajz és rajztanárként is bővíthettek szakmai kompetenciáim. A külföldön szerzett közvetlen élmények erősítették országismereti és társadalomföldrajzi ismereteimet. A Dél-Európába tartó migráció sokrétű jelenségeivel és a befogadó ország politikájával magam is szembesültem. Firenze jó példája Európa sokszínűségének, de hiszem, hogy Olaszország mindig az évezredek kulturális hagyományok örököse és termékeny megújítója marad. Toscana Észak-Olaszország egyik leggazdagabb tartománya, ma is élénken él a múlt tisztelete, és az ókorból eredeztethető hagyományrendszer. Még a mai városfejlesztésekben, felújításokban is előnyben részesítik a klasszikus építészeti eljárásokat, a kő- és téglafalazást, a valódi faburkolatokat, a parketták, a mészfestés alkalmazását a modern gipszkartonokkal, laminált lapokkal és a műanyagokkal szemben. E kissé konzervatívnak tűnő gondolkodáshoz viszonyítva mégis rendületlen a gazdasági - társadalmi fejlődés és természetes magatartásforma a mások iránti nyitottság, elfogadás. Bár Firenze a gyorsan átutazó turisták számára rendkívül pezsgő, folyamatosan hömpölygő, nagyvárosi életritmust kínál, a hosszabban itt időző vendégei számára számtalan alkalmat nyújt elvonulásra, elmélyülésre, igazi kalandokra is. Ha valaki nem csupán végigrohan a kötelező látnivalókon, meg fogja sejteni, mi is Firenze igazi arca. Ez a város méltó utóda a reneszánsz évszázadoknak, itt még mindig az a leggazdagabb palota, amelyben az egykori Strozzi család lakott. [Filippo Strozzi](#), a város egyik leggazdagabb kereskedője, a [Mediciek](#) üzleti és politikai ellenfele kezdte el az építését. Ugyanaz az önérzetes előkelőség, mértéktartó elegancia, arisztokratikus emelkedettség jellemzi Firenze ma is élő luxusnegyedét, mint amilyen pompaszeretet sugárzik Raffaello Santi Uffiziban őrzött portréiból. Az alábbi képeket Raffaello 1606 körül, a dúsgazdag Strozzi család ifjú menyasszonyának esküvőjére festette. Az eszményített, nyugodt méltóságot, harmóniát, önérzetet árasztó hölgy nyakában három drágakő ragyog: a smaragd a szüzesség, a rubin a hatalom, a zafír a tisztaság szimbóluma. A vőlegény, Agnolo Doni büszkén, felsőbbrendűségének tudatában, drága selyembe és bársonyba öltözve tekint a ránk. Mindkét portré háttérén feltűnik a csodálatos umbriai táj, mint a reneszánsz festészet jellegzetes kompozíciós eleme.

Az idei nyáron már másodszor volt alkalmam birtokba venni a várost. Újabb célpontokat, látnivalókat fedeztem föl, melyek révén már majdnem otthonosan érezhettem magam. Az útikönyvekben és művészettörténet tankönyvekben szárazon felsorolt Világörökségek megelevenedtek, és kézzel fogható közelségükben valódi erőt, magasztos szépséget sugároztak, melyet egyetlen fénykép sem tud visszaadni.

Firenzében percről percre történik valami: az ifjú házaspárok a város egyik szimbólumaként ismert szerencsehozó vaddisznó bronzszobrához érkeznek, hogy a kút vizéből igyanak, a Piazza della Repubblica mellett Mona Lisát festik a járdára.

Felejthetetlenek azok az újonnan látott ókori etruszk és római emlékek, a kis középkori templomok, melyek szinte rejtve maradnak a külföldi turisták áradata előtt, mégis elementáris hatású szellemiséget, szakrális lelkiséget árasztanak. Ilyen volt többek között a San Miniato al Monte vagy a Chiesa Della Badia Fiorentina csodálatra méltó keresztény temploma.

Tóth Dóra - Málta

Az ETI két hetes kurzusán vettem részt Máltán a nyári szünetben. A tanfolyam címe: Methodology and ICT Tools for Teachers working with CLIL. A tanfolyamon többféle országból érkezett kollégákkal tanultam együtt: olaszok, spanyolok, szlovákok, bolgárok és egy orosz kolléga színesítette a csapatot.

A CLIL jelenése Content and Language Integrated Learning, amely valamilyen tantárgy idegen nyelven való tanításának módszertanát jelenti. Nagyon tetszett a tanfolyamban, hogy az oktató a CLIL-ben használatos módszerek segítségével mutatta be nekünk, hogy mit is jelent ez valójában és hogyan lehet hatékonyan oktatni egy tantárgyat idegen nyelven. Sokféle feladattípust megismertem, amelyek fő célja az volt, hogy a tanuló kreatívan és gondolkodva sajátítsa el az új ismereteket. A legtöbbször kis csoportos foglalkozások keretében használható leginkább, de néhányat be tudtam építeni a saját gyakorlatomba is. A foglalkozások során legtöbbször csoportokban dolgoztunk, és mindkét hét végére egy-egy közös feladatot kellett megoldanunk és prezentálnunk a többiek és az oktató számára. A tanfolyam második része az IKT eszközök használatáról szólt. Nagyon élveztem ezeket a foglalkozásokat. Megtanultam keresztretjvényt, szófelhőt készíteni a LearningApps.org felület használatával, és azt is, hogyan szerkeszthető meg a WebQuest Org felületén egy projektfeladat terve, kérdései, a kapcsolódó oldalak linkjei, amelyek a diákok számára elérhetőek, és ezen a felületen kidolgozhatják a kérdéseket. A feltöltött tartalom mások számára is elérhető, illetve ezen az oldalon mi is válogathatunk mások projekjei közül.

Természetesen az iskola mellett lehetőségem nyílt Málta kultúrájának megismerésére, és bepillantást nyerhettem az ott élő emberek mindennapjaiba is. Nagyon tetszett Valetta, illetve a régi főváros M'dina. Az arab építészeti stílus remekműve mindkettő. Ellátogattam Marsaxlokkba is, egy halászfalucskába, amely festett csónakjaival varázsolt el. A vízen ringatózó régi halászcsonakok nagyon szép látványt nyújtottak, és hihetetlen nyugalmat árasztottak.

Hétvégi programként áthajóztam Gozo szigetére, illetve Szicíliába is, ahol az Etnát néztem meg. Sajnos kicsit csalódás volt számomra az Etna, hogy semmiféle aktivitást nem mutatott, még csak kén szag sem volt, de így is szép emlék, és lélegzetelállító kilátás nyílt 2450 m magasságból.

Érdekessége Máltának, hogy szinte teljes egészében lakott, nagyon kevés kertet láttam, az erdő, a velejáró növénytakaró és az állatvilág teljes mértékben hiányzik. Az élet Máltán mozgalmas, sok fesztivál színesíti a sziget életét, amelyre a helyiek nagyon készülnek. A máltaiak személyében egy életvidám népet ismertem meg, akik szeretik a sokféle programot, nyugalmaikat a népes turista áradat sem zavarja meg. Munkájukat tekintve igényesek és kultúrájukban az arab és európai hatások egyaránt érvényesülnek.

Jól éreztem magam a két hét alatt, és köszönöm a Tempus Közalapítványnak, hogy lehetővé tette számomra ezt a tanulmányutat.

Valetta látkép

ETI school

Árpádné Vincze Marietta - Scuola Toscana

Többször jártam már életem során Firenzében, mindig felemelőnek éreztem az itt eltöltött napokat, csodáltam a várost, ahol a jelenben tovább él a múlt, s újjá születik újra meg újra, s mindig maradnak titkai.

Ezek a turistaként itt töltött napok azonban nem foghatók ahhoz az élményhez, lehetőséghez, amit az Erasmus mobilitás tanártovábbképzési program keretében tölthettem itt, a világ, Európa, a történelmi múltba is visszatekintve, egyik kulturális fővárosában. 2018. augusztus 6-tól 17-ig vehettem részt egy kéthetes tanfolyamon a „Scuola Toscana” olasz nyelv és művészettörténet kurzusán az itáliai városban.

Firenzét még az ókorban az etruszkok alapították. Itália középső részén az Arno folyó két partján terül el. A középkorban élte virágkorát, az európai polgári, gazdasági fejlődés és kultúra központja volt. A XIX. században (1861-65 között) az egységes Olaszország fővárosa lett. A mai, modern Olaszország egyik régiójának (Toszkána) az székhelye, idegenforgalmi és kulturális szempontból a ma Európájában is vezető szerepet tölt be.

Ezen információkat olvashatjuk a könyvek lapjain is, de teljesen más két hétig itt is élni ebben a városban. A szállásom a Központi Piac (Mercato Centrale) közelében, egy XIV. századi ház harmadik emeletén volt, gyalog 20 percre az iskolától. Reggelente a városközpontot át vezetett oda az utam. Ekkor még az alvó, illetve ébredő várossal találkoztam. A terek még üresek voltak, a szűk utcákon az árufeltöltő kocsik parkoltak, pakolták ki a friss aznapot. Feltűntek a piaci árusok is, magukkal vontatva kézi erővel kocsijaikat, mintha itt maradt volna a középkorból egy filmkockányi múlt. A trattoriák, vendéglők személyzete takarította, csinosította az éttermeket, készülve az estére. Utam elvezetett a firenzei dóm, a Palazzo Vecchio (Öreg Palota), majd az Uffizi Képtár mellett ki az Arno folyó partjára. Kellemes séta volt a reggeli frissességben. Majd megérkeztem az iskolába.

A lengyel csoporttársnőm, egy hittantanárnő már ott volt, készült az órára, tanulta az olasz nyelvet, ő érkezett legkorábban. Vele hamar szót értettem, hiszen ő is Európának abból a feléből jött, ahol hajdan kötelező volt az orosz nyelv tanulása. Ezt az olasz órán is kihasználtuk, s ha nem jutott eszünkbe a megfelelő olasz kifejezés cinkosan odasúgtuk egymásnak oroszul. A csoportban volt még egy harmadik tanár is, egy nürnbergi tanárnő, ő is mindig az órák kezdeténél egy kicsit korábban jött, s hamar összebarátkoztunk.

Bepillantást nyertünk egymás munkájába, az adott ország iskolarendszerébe, s megtudtunk egy s más egymás családjáról. Jártak még olasz órákra japán lányok, az egyik építészmérnök, a másik művészettörténetet hallgat a tokiói egyetemen, ők csoporttársaim voltak a művészettörténet foglalkozásokon is, s meglehetősen, számomra meglepő módon, jól ismerték az európai kultúrát.

A bursai egyetem török, a bécsi egyetem osztrák és a londoni egyetem Ecuadorból bevándorló diákjai egy nagy kalandnak fogták fel az itt eltöltött heteket, s valóban az volt a szónak többféle értelmében. Kaland a kultúrák közötti világban, az olasz kultúra világában, s

egy időutazás a múltban, főként a reneszánsz korbá. A napi két óra olasz, hála tanáraink változatos tanítási módszereinek, s a csoporttársak egyéniségének, jó hangulatban telt el.

Ezután következett a művészettörténet. Ezeknek az óráknak mindig más-más volt a helyszíne. Ezt a csoportot, rajtam kívül, a már említett japánok valamint franciák és egy argentin lány alkotta. Dél körül, amikor elindultunk az iskola ódon, hűvös falai közül már igencsak meleg volt, a hőmérő higanyszála 36 fokra kúszott, s az utcákon már hömpölygött a tömeg, felismerhetően a világ minden tájáról. A múzeumokban, templomokban kihelyezett órák során igazán kiváltságosnak éreztem magam, hogy ezeket az alkotásokat, műkincseket eredetiben láthattam. Sok felvételt készítettem, anyagot gyűjtöttem, új megközelítésben, más látószögben szemlélhettem a dolgokat, amit tovább tudok adni tanítványaimnak az órákon is.

Jártunk többek között a Medici kápolnában, a Pitti-palotában, Dante házában... és még sorolhatnám a varázslatosabbnál varázslatosabb helyeket.

A délutáni órák és az esték szabadok voltak. Ez lehetőséget adott a város más részeinek felfedezésére, kirándulásokra. Így ismerkedtem meg a Medici-erőd és a Boboli-kert szépségével.

Csodálatos volt az alkonyat is Firenzében. A lemenő nap sugarai bearanyozták az Arno vizét s a Ponte Vecchiot. A piaci árusok bevontatták áruikat az évszázados kapualjaikba, úgy, mint régen. A trattoriák, éttermek benépesültek, megtelek vendégekkel.

Beesteledett...Firenze még hagyott titkokat, Firenze visszavár...

Gedőcziné Berger Mária - The Isle of Thanet, a „scholsincs” sziget

Letűnt korok árnyai, helyek ahol megérint a múlt, fesztiválok színes forgataga, a tenger varázslatos világa, soha nem kóstolt ételek zamata, mesébe illő hófehér sziklafal és a tradicionális angol vidék bája vár rád, ha Kent megye legkeletibb csücskébe tévedsz, és ott eltöltesz pár hetet. Valaha ez a táj sziget volt, ezt a tényt őrzí a terület hivatalos elnevezése: The Isle of Thanet. Csupán 109 négyzetkilométerről van szó, amit a Temze torkolat vidéke és a Stour folyó két ága fog közre, de az élmények, amiket itt találsz bevéssz az emlékezetedbe kitörölhetetlenül.

Már a rómaiak is felfedezhették értékeit, mert két erőddel is védték a területet. Az V. században itt szállt partra Hengist vezér és indította el a sikeres angol-szász inváziót Britanniában a rómaiak és a romanizált kelták ellen. Talán ebből a korból származik a rejtélyes barlang-szentély a Shell Grotto Margate-ben. A több termecskéből és folyosókból álló kultikus épület falait a padlótól felfelé páratlan motívumgazdagságot mutatva kagylók, csigák, rákok váza és páncélja borítja mozaikszerűen.

A Norman kor emlékeit a kis települések, mint St. Peter's templomai és sírkertjei őrzik a legjobban. Hős lovagok és hölgyeik pihennek a mohos sírkövek alatt. Láthatsz itt kelta keresztet, koporsó alakú sírokat és gótikus, csúcsíves kőtáblákat, melyeken a felirat mintha a gyűrűk urából ismert tünde írással lenne bevéssze. Árnyas fák lombján átszűrődő bágyadt fényben silabizálsz ki a neveket, évszámokat. Majd megszólít egy helybéli és beszélgetésbe elegyedsz az ottani szokásokról, megtudod, hogy a templom ott a közösségi élet egy fontos helyszíne. Némelyik ódon épületnek a renoválási költségeit e közösségi rendezvények bevételeiből fedezik, ami lehet akár egy vidám esküvői fogadás és mulatság is.

'What is a witch on the beach?' It's a sandwi(t)ch. Sandwich kisváros neve számos vicc és szójáték szereplője, már a pusztaság elhelyezkedése is mókás, mert a közvetlenül mellette fekvő település neve: Ham. ☺ Mintha 600 évet utaznál vissza a múltba, amikor sétálgatsz a szűk utcácskáiban, minden kanyar valami csodát tár fel, legyen az egy középkori kórház, vagy egy fallal körül ölelt angol kert, vagy a Vörös Tehénhez címzett kocsmák. A patak mellett haladva egy hatalmas rétre jutsz a hol a Százéves háború idején a férfiak és fiatal fiúk a hosszú íjjal gyakorlatoztak, hogy képesek legyenek megvédeni hazájukat, ha szükséges.

Hosszan lehetne sorolni a sok-sok izgalmas látnivalót, amit Thanet kínál. Van itt lehetőség főképpen lesre, ellátogathatsz a Spitfire múzeumba és megcsodálhatod a második világháborús vadászgépeket, vagy beülhetsz Whitstable egyik hangulatos éttermébe és megkóstolhatod Anglia legfinomabb osztrigáját.

Hogyan jutottam el erre a gyönyörű helyre? Az idén nyáron egy Erasmus+ pályázat segítségével utaztam ide, Broadstairs városkába.

Broadstairs varázslatos hangulatú tengerparti városka

Két hét állt a rendelkezésemre, hogy a lehető legtöbbet kihozzam, hasznosítsam, beépítsem a pályázat adta lehetőségekből. A Hilderstone College-ban tanultam nyelvet, kultúrát, történelmet. Olasz, osztrák, német, holland és orosz társaimmal szabadidőnkben felfedeztük, amit lehetett és közben beszélgettünk iskoláról, tanítási módszerekről, új utakról az oktatásban. Bárhol is voltunk, színházban egy mókás krimi szünetében vagy egy folk fesztivál kellős közepén, vagy egy antikvár zezzugos alagsori szobáiban, mindig azt kutattuk, azon járt a fejünk, hogy majd otthon mi lesz az, amit felhasználhatunk, alkalmazhatunk, vagy csak elmesélhetünk, megoszthatunk másokkal. Ebben a rövidke írásban talán a hangulatát sikerült átadnom élményeimnek.

Az iskola felszereltsége minden igénynek megfelel